

Retiazka

Autor	Vydavateľ	Licencia	Vydanie	Autor obálky
Pavel Sekerák, Lidka Žáková	Greenie knižnica	CC-BY-NC-ND	Prvé (2022)	Pavel Sekerák

O knihe

Ak náhodou stretnete niekde dievča ako je Peťa a nebudete ľahostajní, potom napísanie tejto poviedky malo zmysel. Hlbší zmysel. Deje sa toho okolo nás veľa, veľakrát si nevšimneme volanie o pomoc, hoci by sme mohli.

A táto poviedka je o tom.

Má šťastný koniec...

Svetlo na konci tunela...

Vypočutú modlitbu...

Splnené pranie..

Nádej

Geto

Nedeľa. Jediný deň v týždni, kedy boli doma všetci. V starej bytovke na okraji mesta bol už od rána čulý ruch. Stále niekto chodil hore-dole po schodoch. Vonku sa už pomaly schádzala partička starých ochlastov. Hrajú karty. Každý boží deň. Niekedy dokonca aj keď prší. Z nie príliš luxusných bytov sa striedavo ozýva krik hádok a následné vzdychanie intenzívneho udobrovania. Nie je to práve ideálne miesto na rodinný život. Medzi všetkými týmito živlami, medzi tými, ktorých si osud nevšima. Je to však jediné, čo si môžu dovoliť. Čo na tom, že steny sú tu tenké ako papier, že voda ide len pri správnej konštalácii hviezd a podobne je to tu s elektrinou... Život tu ukáže človeku koľko vecí vlastne vôbec nepotrebuje. Majú málo. Možno ešte menej. Ale to, čo majú, si vážia. Možno nie všetko, ale niečo určite. Napríklad takú retiazku. Jano je na ňu nesmierne hrdý. Či už má na sebe košeľu, ak z nejakých príčin potrebuje byť za slušného, alebo len svoje obľúbené biele tielko, retiazka nesmie chýbať. Vyhral ju nedávno v kartách a je to jeho najväčší poklad. Ani jeho žena takú nemá. Ona nemá žiadnu. Všetky šperky, ktoré mala, skončili v záložni, keď už nemali ani na chleba. V čase keď si Jano konečne našiel robotu, dúfala, že ich odtiaľ vyberie. Ale nestalo sa tak. Už ich tam nemali. Nové jej nedovolil kúpiť. Že sa vraj nemá čo parádiť, keď nemajú dať čo do úst. Veru, ledva mali na to najnutnejšie. A na pivo! Na pivo vždy muselo byť. Ak Jano po príchode z roboty nenašiel v chladničke aspoň dve plechovky, bolo zle. Anna si bola dobre vedomá následkov, preto sa vždy snažila nakupovať tak, aby to dodržala. Aj keby to malo znamenať že si sama bude odtíhať od úst. Bolo to pre vyšší cieľ. Pre pokoj v rodine. Alebo to niečo, čo ho pripomínalo. Jej priority boli jasné. Veľa možností pri štyroch deťoch a manželovi ani nemala.

Najmladší syn má sotva rok a má svoje potreby. Trojročný Matej ich tiež stojí nemalé peniaze. Nielen preto, že rastie ako z vody. Väčšinu z toho, čo má na konte, tvoria veci, ktoré zničil. Je to skrátka zvedavé dieťa, veľmi živé a pomerne ťažko zvládnuteľné. Osem ročný Janko jej s ním príliš nepomôže, ten žije vo svojom svete a niekedy o ňom nevie celý deň. Utiahnutý chudý chlapec bojuje sám so sebou. Aj prvý ročník prešiel len tak-tak. Všetko mu trvá príliš dlho a máločo pochopí na prvé počutie. Von moc nechodí, aj keď má veľmi rád futbal. Najčastejšie však iba v telke. Ešteže je tu Peťa. Ona je tým povestným tmelom rodiny. Keď môže, pomôže. Nič za to neočakáva. Berie to ako povinnosť. A povinnosti sa musia plniť. Je už vo veku, kedy si čoraz viac uvedomuje životné súvislosti. Napríklad to, prečo jej otec nikdy neprejavoval toľko lásky ako Jankovi, alebo ostatným chlapcom. Myslela si, že je to tým, že je dievča. Pozná rodiny, kde otcovia túžili mať syna a nebolo im dopriate. Zanevreli na svoje dcéry akoby to bola ich vina. Lenže v jej prípade to bolo ešte o niečo zamotanejšie. Prekecol sa o tom jeden zo susedov, keď sa mu posťažovala, že ju otec nemá rád. Vraj za to môže bývalý milenc jej matky. Peter.

Pondelok

„Pozri na tú gul'atú rit'ku. Ani Hanka takú nemá...“ - uškŕňal sa jeden zo zúfalých starcov, hrajúcich karty na krivom stolíku pred zanedbanou bytovkou.

Začali sa rehoť, akoby to bola najvtipnejšia vec vo vesmíre a celému svetu vystavovali na obdiv, či skôr na pohoršenie, svoje skazené chrupy. Jeden zo štvorice za ňou natiahol ruku dúfajúc v mäkké tľapnutie na mladom tele. Lenže jediný dotyk ktorého sa dočkal, bol náraz jeho hlavy na špinavú kamenistú zem po tom, ako sa malá školská stolička, na ktorej sedel, jednou nohou zaborila do štrku, naklonila a nakoniec úplne prevrátila. Opäť sa nádvorím ozýval smiech, tentokrát však patril dievčaťu.

„Karma.“ - odvrkla s pohrdavým úsmevom a zmizla v tme schodiska.

Ostatní kalmani, ako ich s obľubou nazývala, snažiac sa zodvihnúť svojho parťáka zo zeme, nechtiac prevrátili stôl aj s rozohratou partiou. V momente boli karty všade naokolo. Pár ich spadlo do mláky po včerašom daždi, pár do húštiny pri plote. Väčšina z nich sa váľala v štrku a hline v okolí stola. No našli sa aj také, čo stihol poryv vetra zdvihnúť a odviať takmer na opačný koniec bytovky. Ako tak leteli, z ničoho nič sa na dvore objavil Dodo a začal ich naháňať. Podobne ako to robí s bublinami, keď ich niektoré z detí fúka z okna. Jednu sa mu podarilo ukoristiť. Div ju neroztrhli, keď mu ju ťahali z papule. Odvtedy už každý z nich dobre pozná, ktorá karta je gul'ové eso. Ťažko povedať čoho im v

tej chvíli bolo ľúto viacej. Kamaráta, ktorý sa zmietať v špine ako veľryba na suchu? Kariet, ktoré s nimi prežili bezmála desať rokov, či lacného vína, ktorého lepkavý zápach pokrýval okolité predmety a ľudí? Ani jedno z toho. Najviac zo všetkého ich trápila prerušená partia. Najmä Dušana. V tej chvíli mal na ruke jednoznačne najlepšie karty. Ale teraz mu to sotva niekto uverí. Museli tak začať odznova.

Peťa vybehla po schodoch bez osvetlenia až na štvrté poschodie. Výťah v bytovke nemali. To bolo niekedy dosť otravné a obťažujúce. Najmä keď bolo treba vyniesť hore väčší nákup. Aj keď to v jej prípade nebolo zase až tak často. Zobula sa, batoh so školskými vecami hodila na posteľ a predtým ako si začne robiť domáce úlohy, alebo sa zapojí do domácich prác, pobavila sa ešte pohľadom z okna na kalmanov zbierajúcich roztrúsené karty po dvore. V duchu sa smiala tým úbožiakom, ktorí jej pripadali ako psíci snažiaci sa chytiť vlastný chvost.

„Kde si bola?“ - vykričala Anna, Petina mama, z kuchyne.

„V škole.“ - zašomrala Peťa pri dverách do kúpeľne.

„Kde si bola tak dlho? Veď sú skoro dve hodiny!“

„Hovorím, že v škole.“

„Po škole máš chodiť rovno domov! Žiadne flákanie!“ - revala na ňu cez celý byt.

„Idem sa učiť.“ - povedala potichu a vyťahovala zošit zo školskej tašky.

„Ja ti dám učiť sa! Nič nebudeš! Kto umyje dlážku?! Pozri koľko je tu roboty! Ja to sama nevládzem!“

„Ale mami...“

Jednou rukou ju schmatla za vlasy a druhou jej vykrúcala ruku. Tvrdé prsty sa zabárali do mäkkého zápastia. Tá bolesť. Ona jej snáď tú ruku chce vytrhnúť.

„Celý deň som tu na všetko sama! Musím variť, prať, upratať! A ty sa chceš učiť! Ty sa učiť nebudeš! Aj tak ti to bude na nič! Celá škola je jedna veľká zbytočnosť! Na nič!! Sem pod! Pozametáš kuchyňu, hneď teraz! Potom treba umyť kúpeľňu. Ja idem za malým!“

Márne sa jej snažila vytrhnúť zo zovretia. Márne sa snažila namietat, že bude mať zlé známky, že ju vyhodí zo školy, keď nič nebude vedieť. Márne. Zrazu zbadala ako sa jej matka natiahla druhou rukou na hornú policu. Bolo to tak rýchle, že si nič nestihla uvedomiť. Zacítila chladný, tupý naraz kov na svojom zápastí.

„Tu máš! Zametaj!“ - vrieskala na ňu ako zmyslov zbavená. - „Nič sa nebudeš učiť! Pracovať budeš!“

Nemala na výber. Ešte dobre, že nebol doma otec. Objala si bolestivú ruku druhou a pomaly zodvihla metlu zo zeme. Zabudla pritom, že vôbec bola v škole, aj na všetko, čo sa chcela a hlavne musela naučiť. Škola prestala existovať. Bola tu len jej ukričaná matka, uplakáný brat a ďalší dvaja, čo sa schovávali v izbe. Musí tú kuchyňu a kúpeľňu spraviť skôr, ako dôjde otec. To bola jediná vec, na ktorú myslela.

Anna sa spamätávala z amoku a pritom brala na ruky plačúceho Markusa. Kedy jedol naposledy? V tom zmätku si vôbec nevedela spomenúť? Dala mu vôbec dnes už najesť? Stále častejšie zabúdala úplne triviálne veci. A nemohla si spomenúť, lebo skôr akoby si spomenula sa stalo niečo ďalšie, čo by uviedlo do chaosu aj najvyrovnanejšieho človeka. Žila v neustálom strese, v neustálom, zmätku a tlaku, čo všetko bolo treba ešte spraviť. Pre druhých, samozrejme, nemala vôbec čas myslieť na seba. Ako by aj mohla pri štyroch deťoch a celej domácnosti! A potom, bol tu Jano. Nikdy nevedela, čo mu skrsne v hlave, v akej príde nálade. A či vôbec príde domov. Jano bol to posledné, čo by jej prinieslo pokoj. Anna už vôbec nevedela, ako pokoj vyzerá, čo to vlastne znamená, cítiť pokoj. Cítila sa ako štvané zviera a presne v tomto duchu štvála aj všetkých naokolo. Ani ona nemala na výber. Jediný spôsob ako prežiť bol tento cirkus. Aspoň podľa nej.

„Už to máš upratané?!“ - kričala na Peťu.

Márne čakala, že niekto príde upratať aj jej dušu. Darmo sa leskla dlážka a kachličky čistotou! Nič z toho nedokázalo umyť hrdzu, ktorá sa za tie roky na jej duši nahromadila. A to ju štválo ešte viac. Zvykla si na svoj hnev ako na každodenné jedlo. Vykrmovala ním celý byt. Nemala na výber. Či mala? Než by sa nad tým stihla zamyslieť, trojročný Matej zase zhodil na zem pohár s čajom. Otvorila ústa, že ho okrične. Že mu škaredo a sprostou vynadá. Lenže jej ústa ostali nemé. Keby sa to stalo len občas, mávla by nad tým rukou, veď je to dieťa. Ale toto je tu furt! Furt! To decko ničí čo mu príde pod ruky. Ani na okamih ho nemôže nechať bez dozoru. Už nevládala ani kričať, len sa dívala na to úbohé polonahé dieťa držiace v rukách mokré tepláky. Dívala sa, ale pritom nič nevidela. Točila sa v akejsi špirále, z ktorej niet úniku. Jej svet bol sporák, plienky, kúpeľňa, obchod, opäť sporák... A krik, ktorý ju týmto chaosom sprevádzal. Niekedy to bol krik hrajúcich sa detí, niekedy hádka, niekedy jej hlas, snažiaci sa svojou silou všetko urovnať. Ale ona už medzi nimi nijako nerozlišovala. Akýkoľvek hlasnejší zvuk jej spôsoboval skl'učujúcu bolesť hlavy. Ako ju mala zastaviť? Ďalším krikom? Nezaberalo. Aj keď z neznámych príčin to tak skúšala i naďalej.

Bez vyzvania, potichu, sama od seba, sa v izbe zjavila Peťa. V jednej ruke držala handru a v druhej malé modré tepláky. Mama, sediac na pohovke, si ani nevšimla, že sa jej dcéra, ako obyčajne, o všetko postarala. Prezliekla malého bračeka a utrela rozliaty čaj. Potom sa, rovnako nepozorovane ako sem prišla, vrátila k nedokončenej práci v kúpeľni. Musí to urobiť skôr ako príde otec. Nemá rád keď príde domov a nie je upratané. Zakaždým opakuje, že je unavený a chce mať pokoj. A tak sa mu všetci radšej vyhýbajú. Ako myši domáce, keď sa kocúr vráti z potuliek po vonku.

Stihla to, môže sa konečne najesť ak v kuchyni niečo nájde a potom sa pustí do učenia. Samozrejme za predpokladu, že v sebe na to ešte nájde dostatok síl. A to nikdy nie je isté.

Pod vodou

Letmý pohľad na staré fejkové digitálky z tržnice hlásil pol ôsmej. Jano sa vracal po ťažkej celodennej šichte na stavbe. Ponáhľal sa, pretože Anna nebola doma. Kvôli nejakým zdravotným ťažkostiam je už druhý deň v nemocnici. Poprosil teda sestru, aby mu pomohla s deťmi aspoň doobeda. Zvyšok už musela zvládnuť Peťa. Vošiel do vchodu a už na druhom poschodí sa mu niečo nezдалo. Dolu schodiskom tiekli pramienky zápachajúcej vody. Adrenalin stúpol pri pomyslení na to, že ta voda ide z jeho bytu. Zdvihol hlavu a uvedomil si, že sa nemýli. Pridal do kroku, pritom sa pošmykol na klzkej hrane betónového schodu. Tupý, silný náraz kolena o schodisko, vystrelil prúd nepríjemnej bolesti, ktorý naraz precítil v celom tele. Mohol byť rád, že to noha vydržala. Pri jeho bežnej stodesať kilogramoch... Okrem bolesti a adrenalínu, naplnil jeho telo aj nesmierny hnev a zlosť. Krivajúc sa pridržiaval zábradlia a pred dverami bytu už nebolo pochýb o tom odkiaľ všetka tá voda je. Rozvalil dvere takou silou, že sa odrazili od steny bytového jadra kľučka mu dala ranu do brucha.

„Čo má, do riti, zase znamenať toto!?“ - skríkol hrubým hlasom, keď sa díval na tú spúšť všade naokolo.

Podlaha v celom byte bola zaliata hnedou zápachajúcou vodou. Pri každom kroku po nasiaknutom koberci sa ozvalo charakteristické čvachtanie. Pohľadom na odtokovú hadicu z práčky ležiacu na podlahe, okamžite identifikoval príčinu tejto potopy. V byte bolo ticho. Nebolo počuť obvyklé hlasy detí hrajúcich sa v kuchyni, alebo v izbe. A jeho jediná dcéra sa na kolenách skláňala nad vedrom s ťažkou handrou v ruke. Ruky sa jej roztriasli pri pohľade na mohutného nahnevaného chlapa, čo sa pred ňou tak náhle zjavil. Na okamih ju oslepil záblesk v jej mysli. Otvorila oči a uvidela tenkú zlatú retiazku s krížikom ako sa kýve na zarastenej mužskej hrudi. Už vedela čo bude nasledovať...

„Nehnevaj sa, prosím. To... To Matej nechtiac vytiahol hadicu s práčky... Prosím...“ - celá sa chvela strachom a snažila sa čo najrýchlejšie pozbierať handrou vodu z podlahy.

„Takže je to Matejova vina?!“ - kričal v amoku hnevu a jednou rukou si už odopínal opasok.

„Nie, on za to nemôže...“ - pokúšala sa ho upokojiť, aj keď jej bolo jasné, že je to márne.

Bolo to akoby chcela vlastným telom zastaviť rozbehnutý vlak. Nemala žiadnu šancu. Ale nechcela dopustiť, aby sa zopakovalo to, čo nedávno. Matej vtedy zapol platničku, na ktorej bol hrniec s ryžou, takmer vyhoreli, smrad zo spálenej ryže sa v byte držal asi týždeň a hrniec mohli rovno vyhodiť. Aj vtedy mal jej otec rovnaký výraz v tvári ako teraz. Plný hnevu uštedril chlapčkovi niekoľko rán opaskom, tak silných, že niekoľko dní nedokázal sedieť. Vtedy si to odniesla aj jeho matka. Vyzúrili sa na nej ako nepríčetný maniak v záchvate hnevu. Len si na to pomyslí a má opäť hrču v hrdle.

„Nie... Nie je to jeho vina...“

„Nie jeho?! Nie?! A či je to potom vina?! Čia?!“ - hulákal ako zmyslov zbavený.

Dievča sklopilo zrak, lebo vedelo, že z toho sa už nedostane. Nemohla sa mu vzoprieť, raz to už skúsila, a veľmi dobre si pamätá ako to vtedy dopadlo. Pri myšlienke na to, si podvedome prešla rukou po stehnách. Bála sa. Takmer s istotou očakávala trest. No v duchu si hovorila, že nech je to radšej ona ako malý Matej.

„Tak či je to teda vina?!“ - vrieskal a jeho hnev sa čoraz viac stupňoval.

„Moja...“ - vyriekla Peťa so slzami v očiach.

„Správne. Tvoja...“ - povedal tichým hlasom a prešiel okolo nej do kuchyne.

Peťa úplne stuhla strachom, zmeravela. Kľučka tam na mokrom koberci neschopná pohybu. Keď otec prechádzal okolo nej, ucítila zápach alkoholu, odparujúci sa z jeho spoteného tela. Ako ju zahalil jeho tieň, naskočila jej po celom tele husia koža. Hrča v hrdle bola čoraz väčšia a celá sa triasla strachom. Chlapci radšej nevychádzali z izby. Ticho sa tvárili, že neexistujú a určite si to aj tajne želali. Rovnako tak aj susedia. Dobře vedeli, že v takejto chvíli s Janom nie sú žiadne žarty. Nechceli riskovať to, že by svoj hnev obrátil proti nim. Veď bol od všetkých o hlavu vyšší a jeho telo bolo vďaka rokom práce na stavbách poriadne zocelené. Po fyzickej stránke sa mu nemohli rovnať. Rozpučil by ich ako muchy. Ale Peťa nemala na výber. Utiecť nebolo kam.

Z kuchyne sa ozval šramot. Presne taký ako vtedy, keď ju zmlátil naposledy. Bol to zvuk blížiacej sa bolesti. Znel ako krátka roxorová tyč, ktorú z medzery medzi chladničkou a stenou vyberá ťažká chlapská ruka.

„Takže tvoja, hovoríš?“ - opäť sa pred ňou zjavila mohutná postava, ktorá jej pripadala ako zúrivy obor.

„Moja...“ - plakalo dievča.

„Postav sa!“

Vzpriamila svoje nežné telo na roztrasených nohách. Stála so sklonenou hlavou a rukami pritísnutými pri tele. Tvár je zakrývali dlhé vlasy. Nemohla a ani nechcela sa na svojho otca pozrieť. Ten jej ľavou rukou naoko jemne odhrnul vlasy za ucho. Prekvapená Peťa zdvihla zrak k otcovi. Vtom jej líce zasiahla tvrdá dlaň jeho ľavačky. Dievča odhodilo do steny, ktorá jej pohyb nemilosrdne zastavila studeným nárazom. Otrásené dievča na okamih stratilo orientáciu. Podlomili sa jej kolena a zúfalo sa pridržiavala steny, snažiac sa ochrániť si tvár, pred ďalšou ranou. Tá však neprišla do tváre. Vzápätí jej nohy spaľovala ohnivá bolesť po rane roxorom. Nasledovala ďalšia a ďalšia... Až kým plačúce dievča neskončilo ležiace v kaluži špinavej vody. Kričala od bolesti, no vedela, že na pomoc jej nikto nepríde. Trasúc sa na podlahe lapala po dychu. Želala si zomrieť, nech už toto všetko konečne skončí.

„Dúfam, že toto ťa naučí ako sa máš o bratov starať. A neváľaj sa tam! Ešte si neskončila...“

Odišiel do kuchyne a nechal tam to úbohé dievča so všetkým utrpením samé.

„Akoby som toho nemal v robote dosť...! Tá malá suka! Človek dá tomu decku všetko čo mu na očiach vidí a ona nie je schopná ani len dať pozor na svojho brata! Fakt sa na to môžem vysrať!“ - nadával a otvoril si plechovku piva.

Nebolo na ňom vidieť ani náznak nejakej ľútosti nad tým, čo práve vykonal. Aby ho ani náhodou nepadlo myslieť na to, že to prehnal, zapálil si cigaretu. S každým šlukom, s každým nádychom a výdychom škodlivého dymu sa naoko upokojoval a presviedčal seba samého, že všetko je v poriadku. Vzal nedopitú plechovku a vyšiel na balkón, kde si zapálil ďalšiu cigaretu. Úplne zabudol, že jednu zahasil len pred pár sekundami. V nazhntnutých končekoch prstov, ktorých koža bola kvôli práci zhrubnutá natoľko, že v nich nemal takmer žiadny cit, držal vo výške očí biely valček tabaku. Zapozeral sa na dym, čo stúpala hore a rozplýval sa vo večernom vzduchu. Pred očami mal celý svoj život. Díval sa naň akoby mu ani nepatrilo, akoby to všetko zažil niekto iný.

„Nasrať na taký život!“ - zanadával a potiahol si ďalší dúšok omamného dymu.

Chvíľu ho v sebe podržal a následne plynulo vydýchol. Nemyslel na deti, ktoré sa od strachu skryli do skrine, či na dcéru, ktorú práve krutým spôsobom doriadil. Dokonca ani na manželku, čo sa ešte zotavuje v nemocnici po jeho nedávnom vyčíňaní. Rozmýšľal nad sebou samým. Nie, nie preto, žeby si konečne priznal, že to už dávno nezvláda. Hneval sa na všetku nepravosť, ktorú voči sebe pociťoval. Vinil všetkých a všetko za to, že žije život obyčajného nemajetného robotníka. Hneval sa na celý svet. Našťastie vždy sa našiel niekto, koho mohol viniť za svoje neúspechy. Najskôr to bol jeho otec. Vinil ho za celé svoje detstvo, ktoré prežil osamote. Akoby to urobil naschvál. Akoby sa nechal privaliť v bani len preto, aby Janov život bol čo najneprijemnejší. Takáto však bola jeho logika. Za všetko mohol niekto iný. Naplnil ho hnev, priam až zúrivosť, pri pomyslení na všetky tie dni bez otca, keď bol doma sám a matka v robote. Zavidel ostatným chlapcom, keď ich vídal ako chodia s rodičmi na výlety, či hrajú na dvore futbal so svojimi otcami. Uživali si a nikoho nezaujímalo, že on nemal nič. Nemal otca. Nemal súrodencov. Nemal matku, lebo bola neustále v práci a kvôli svojej prchkej povahe nemal ani kamarátov.

Obrátil do seba už asi tretiu plechovku piva. Našla svoje miesto medzi ďalšími, ktoré sa povalovali na balkónovej dlažbe. Ale bolo to stále málo. Stále nie dosť na to, aby otupel natoľko, že by už nevnímal ten svoj skurvený život. V chladničke mal posledné dve. Chvíľu sa na ne díval. Možno preto, že sa nevedel rozhodnúť, ktorú otvorí ako prvú. Možno preto, že v chladničke už dlhšie nesvietilo svetlo a mal už problém zaostriť a zamerať sa na konkrétny bod. Načialhol ruku akoby do neznáma a do veľkej zrobenej dlane uchopil obe plechovky súčasne. Ani sa neunúval chladničku zavrieť a vyparil sa na svoje obľúbené miesto. Na balkón. Často tam sedával, popíjal a hľadel do blba. Alebo na susedov ako hrajú karty. Jeho myšlienky boli väčšinou roztrúsené, hoci niekedy záhadne našli cestičku ku niečomu konkrétnemu. Aj keď sotva to boli myšlienky, o ktoré by stál. Zblesky udalostí z detstva, či z nedávnej minulosti sa v jeho hlave prelínali s krutou každodennou realitou plnou výčitiek. Nerád to priznával, ale

vyčítal si mnohé veci. Poslednú dobu to boli najmä deti. Prečo len tak neznášal kondómy? Nemusel by sa teraz dennodenne zodierať, aby mali čo do úst. O koľko viac času by teraz mal... O koľko viac piva by si mohol teraz dovoliť... Nakoniec to vždy končilo rovnako. Pokrčenými plechovkami pod nohami. Ony jediné poznali jeho tajomstvo. To, že sa v skutočnosti nenávidel.

Slamka

Peťa sa odtiahla malý kúsok nabok, aby zistila, či sa vie pohnúť. Otca a všetko ostatné prestala vnímať už pri prvej rane. Niečo sa v nej odpojilo a prestalo existovať. Aj keď to príšerné zvonenie v hlave pretrvávalo i naďalej. Takto vyzerá smrť? Dúfam, že nie. - pomyslela si. V takýchto chvíľach túžila zomrieť. Nech je už konečne po všetkom. No ak má byť toto koniec, tak ani zomrieť nie je žiadna výhra. Zmocnila sa jej zúfalá bezmocnosť. Život, ktorý žila, bol pre ňu utrpením. No teraz si nebola vôbec istá, že po smrti to bude lepšie. Pokúšala sa na niečo zaostriť, ale všetko bolo stále rozmazané. Dlaňami sa dotýkala zeme. Chcela sa uistiť, že to nie je bytovka, čo sa hýbe. Chvíľu tápala v tme a v halucináciách. Potom sa náhle všetko zastavilo. Prvé, čo ju napadlo, keď sa spamätala bolo, ako teraz uprace ten neporiadok. Veď sa nemôže ani pohnúť. A čo ďalej? Ako pôjde takto do školy? A ak sa tam nejakým zázrakom doplazí, čo povie ostatným, že si nevie sadnúť? Akoby na tom záležalo.

Ale jej áno. Najviac jej záležalo na tom, čo povedia druhí. Pre seba už takmer prestala existovať. Jediný spôsob, ako ochrániť seba, bolo zavrieť sa do malej sklenenej bubliny, pod sklenený zvon. Bola tak strašne unavená zo svojich pocitov, priala si, aby už nikdy nemusela nič cítiť. Žiadny strach, bolesť, úzkosť, smútok, sklúčenosť, nič, čo by jej pripomínalo, že má telo. Raz mu aj tak ublíži sama a všetko toto skončí.

Pozbierala sa zo zeme a odtiahla sa ako ranené zviera do izby. Bolo to asi prvýkrát v jej živote čo nedokončila začatú prácu. Na premočený koberec teraz ani nepomyslela. Akoby aj mohla? Nevedela sa poriadne postaviť na nohy. Jedna ju príšerne bolela. Okrem tej ukrutnej bolesti si vôbec nohu necítila. Celá stúpala do strašného křču a nechcela jej dovoliť postaviť sa na ňu. Lahla si na bok, na ten, ktorý mal to šťastie, že bol ďalej od rozzúreného otca. V noci nespala. Nemohla. Nielen kvôli bolesti. Triasla sa strachom, keď počula otcove kroky po mokrom koberci v chodbe. Srdce jej bilo ako zvon. Jej obľúbený vankúš pomáhal tíšiť jej zúfalý plač. Zakaždým ňou trhlo, keď počula otca pohybovať sa po byte. Ten musel prekonať svoj hnev, únavu a vôbec seba samého, aby tú spúšť odstránil. Vyriešil to typicky svojsky. Koberec zroloval a vyhodil ho z balkóna na dvor. Len tesne minul stolík kartárov. Zvyšok vody spoľahlivo nasáli asi štyri osušky. Vodu na schodisku, pochopiteľne, nechal tak. Potom si ľahol na pohovku v druhej izbe a zaspal. Chlapci celý čas ani nemukli. Zaspali pritúlení pod jednou perinou.

Keď šramot i akýkoľvek pohyb utíchol, utíchla aj bolesť. I keď nezmizla úplne. Peťa rozmýšľala čo povie v škole. Tento rok majú novú učiteľku. Je milá na všetkých, tak snáď bude aj na ňu. Nevedela si predstaviť, že by sa mala zdôveriť niekomu cudziemu.

Lenže, nemohla si pomôcť, cítila, že táto učiteľka za pokus stojí. Rozhodla sa, že ráno za ňou pôjde a požiada ju o pomoc, alebo aspoň o radu. Myšlienky na ňu jej pomáhali prečkáť do rána. Otec, i súrodenci ešte spali, keď si dobitá dievčina namáhavo, z vypätím všetkých síl natiahla legíny, prehodila bundu a odkrývala do školy.

Ruka

Stiahla si legíny. Nedokázala prehovoriť. Fialová podliatina na nohe hovorila sama za seba.

„Preboha, Peti čo sa ti stalo?“

„Otec ma zbil.“ - zašepkala ostýchavo.

„Čože? Takto? Všetkým ti mohol nohu dolámať!“

Rozplakala sa.

„Nedokážem ani sedieť na stoličke v triede.“

„Ostaň tu, ospravedlním ťa z ďalšej hodiny. Dáš si čaj?“ - ponúkla jej učiteľka tak potrebnú pomocnú ruku.

Povedala jej všetko. Celú tú strašnú vec vyhodila zo seba, zaplavila ňou miestnosť. Ostalo ticho. Prečo to doteraz nik neriešil? Ved' celá situácia nevznikla teraz. Vedia o tom na úrade? Milión otázok, žiadna odpoveď a najmä žiadna nápoveda, ako ďalej. Telefón na úrade jej nikto nezobral od rána. Všetky linky dôvery zrazu obsadené, alebo neexistujúce čísla. Poradňa nedostupná.

No konečne. Čadca! „Skúste sa obrátiť na organizáciu Nádej. Ďakujeme, že riešite takéto veci. Viac takýchto ľudí, ktorým to nie je ľahostajné. ...“

Aha, takže normou je byť ľahostajný a nič neriešiť. Rozhodla sa počkať jeden deň, viac ani minútu. Ak jej nikto nezdvihne telefón, zajtra tam pôjde osobne. Nebude predsa čakať na to, až ju dokaličí úplne. Alebo to neunesie sama Peťa a urobí niečo strašné. Už nie je čas!

„Dobrý deň. Chcela by som ohlásiť domáce násilie a potrebujem za Vami zájsť, kým nebude neskoro.“

Konečne, dostali termín, prekvapivo hneď na zajtra. Bohvie, čoho sa zľakli. Ale to je teraz jedno. Musí zakročiť!

„Peťa, počúvaj ma chvíľu. Toto sa nestalo prvýkrát však?“

Ticho pokrútila hlavou.

„Koľko to už trvá?“

„Asi dva roky.“

„Vie o tom ešte niekto?“

„Niektoré učiteľky áno.“

„Otec už bol v škole?“

„Nie, iba mama.“

„Pozri, chcem ti pomôcť. Zoberiem ťa tam, kde sa podobné prípady riešia. Neboj sa, pôjdem tam s tebou.“

Peťa na ňu pozerala na ňu so strachom a vypestovanou nedôverou. Zároveň niekde hlboko v jej duši tlel plamienok nádeje.

„Kedy?“

„Máš čas na rozmyslenie do zajtra. Rozhodnúť sa ale musíš ty, Peti. Neboj sa, dnes sa iste nič nestane. A keby náhodou áno, volaj 158, máš mobil pri sebe?“

„Áno.“

„Neboj sa. Budem pri tebe. Zajtra ráno príď hneď za mnou, povieš mi, ako si sa rozhodla dobre?“

„Dobre.“

Videla na nej tú strašnú bolesť, ktorá jej zvierala nohu. Sedela šikmo cez stoličku, noha v kĺči vystretá, nehybná. Z každej strany na ňu hučal neviditeľný alarm. Jeho zvuk bol silnejší ako strach ich obidvoch.

„Urobíme nejaký krok dopredu. Nenechám ťa v tom. Poď, odveziem ťa domov.“

Oprela sa o ňu s vystrašenými očami a slabým telom. Zaprela sa a silou vôle sa prinútila vykročiť. Nechcela sa tam vrátiť, ale bol to jediný domov, ktorý mala. Napriek všetkej bolesti, napriek strachu z toho čo bude ďalej. Dívka sa na Darinu. Vyžarovalo z nej niečo zvláštne. Nevedela to opísať slovami. Ale to niečo v nej vzbudzovalo dôveru. Dôveru, ktorá prinášala pokoj do jej ubolenej duše. Vďaka nej verila, že to bude dobré. Že sa niečo zmení a toto bolo naposledy, čo takto trpela.

Pohár

Prešlo niekoľko dní, dokonca týždňov, počas ktorých bola situácia doma až nezvyčajne pokojná. V porovnaní s tým čo prežívala ešte nedávno. Bolo to však to zlovestné ticho pred ďalšou búrkou. Už ťažký, rýchly dupot Janových krokov približujúcich sa ku dverám neveštil nič dobré. Pred pár minútami sa vybral do trafiky po cigarety, ale vrátil sa nejako rýchlo. Príliš rýchlo.

„Kto to bol?!“ - hulákal a v ruke zvieral čiernu koženú peňaženku.

„Kto bol čo?“ - pýtala sa Anna nechápavo.

„Kto z vás mi zobral peniaze z peňaženky?! Človek si nemôže ani len tie posraté cigarety kúpiť bez toho ste z neho neurobili idiota. Stál som tam ako taký chuj, s prázdnu peňaženku! Tak! Počúvam!“

„Si si istý, že tam boli?“ - vyriekla Anna neuvážene.

„Čo to trepeš?! Myslíš, že som debil?! Buď v tom máš prsty ty, alebo to tvoje decko! Kde je? Petra! Poď sem! Hneď!“ - kričal až sa to ozývalo od stien.

„Bola si to ty, však?!“

„Čo ja? Ja o ničom neviem...“ - bránila sa.

„Klameš! To ty a tvoje podarené kamarátky... Kedy pochopíš, že ty sa im nikdy nebudeš rovnať?!“ - zúrila, musel zistiť kto to bol, za každú cenu.

„Ja som nič neurobila. Mami povedz, celý čas som predsa tu.“

„Má pravdu...“

„Ty sa do toho nestaraj!“ - odstrčil Annu a siahol do kuchyne po nástroj ktorým chcel dosiahnuť svoju pravdu.

„Veď ja to z nej dostanem!“ - vrieskal až mu navrela žila na čele a udieral do bezbranného nevinného dievčaťa.

Po pár úderoch bolo po všetkom. Viac nemohla ustáť. V izbe na zemi sa bolesťou triaslo modrinami posiate dievča. Nikto jej neprišiel na pomoc. Ani matka sa neodvážila postaviť proti Janovi. Dopadla by rovnako. Nedávno sa o tom presvedčila. Jano vyšiel z izby rozrušený a hľadal akýkoľvek špak, čo by sa dal zapáliť. Potreboval sa ukludniť. Potrebuje cigaretu a pivo. Cestou ku chladničke kútikom oka zazrel Mateja, ktorý mal na stoličke poukladané rôzne predmety, ponožky, hračky a peniaze. Hral sa na obchod. Mrazivý okamih precitnutia, pre muža, čo neprávom zmlátil dcéru. Lenže namiesto ospravedlnenia či ľútosť bol počuť len tresnutie dverami. S plechovkou piva v jednej ruke a pokrčenou desaťeurovou v druhej sa opäť vydal smerom k trafike.

Vykročenie

„Stačí, už nevládzem, poďme.“ - naliehala utrápená tínedžerka.

Včera pretiekla posledná kvapka. To, o čom predtým pochybovala, to v nej dozrelo. Rozhodnutie. Udať vlastných rodičov. Strašná vec, úplne hrozná. V tej chvíli si to však neuvedomovala a keby aj, bolo jej to jedno. Našťastie ten jeden hlas pudu sebazáchovy zvíťazil. Hlas, do ktorého otec s matkou ťklí, akoby on za všetko mohol. Za všetku tú márnosť a bolesť, ktorá im lemovala životy. Ona sama do neho ťkla neviditeľnou palicou, do jedinej pravdy, ktorej sa stala obeťou. Ten ukrutný kríž trestov a viny niesla jedine ona. Až do tejto chvíle.

„Áno, ideme, chcem ísť na políciu.“ - nepoľavovala vo svojom odhodlaní.

Pozerala na ňu Darina ako na zjavenie. Do očí jej nebolo vidieť kvôli okuliarom a dlhej neupravenej ofine. Podvedome si vytvorila závoj, cez ktorý sa nebolo ako dostať. Chránil desivé tajomstvo pred zrakmi zvedavcov. No nikomu v škole to nebolo podozrivé. Je predsa v puberte, radikálny výzor je v poriadku. Čím extravagantnejší, tým lepšie. No nie každý si vytvára tak dômyselnú masku ako ona. Ledva mala niečo na sebe, bola tak príšerne sporo odetá, krátka bunda a tenké legíny, ako z ozajstných bedárov. Nič a zároveň všetko nasvedčovalo tomu, že niečo nie je v poriadku.

Snažila sa zachovať pokoj, hoci to v nej vrelo. Čakala na túto chvíľu, no keď nastala, zrazu jej nedokázala uveriť. Tá chvíľa, ten moment zrodu toho neistého, krehkého, ale rozhodného hlasu bola totálne obyčajná. Ničím nevynikala, strácala sa v prúde dňa, nenárokovala si na žiadnu dôležitosť. Bezbranná, odovzdaná. Doplo jej, že je tam preto, aby ten čerstvo narodený hlas udržala pri živote. Bez nej nemá dost' sily, môže sa stratiť tak, že ho už nikto nenájde. Cítila, že nie je čas na slová, na žiadne pochybnosti

ani žiadne otázky. Hlas, na ktorý obe čakali je tu a je jedno v akej bunde.

„Dobre Peťa, ideme.“ - zavelila a prehodila na ňu svoj dlhý sveter.

Cesta na úrad trvala asi polhodinu. Kráčali pomaly, každý starostlivo premyslený krok ich približoval k jednej veľkej neznámej.

„V týchto prípadoch musíme byť obozretní, aby sme dieťaťu viac neublížili ako pomohli. Treba počítať s najhorším. Môže sa ocitnúť bez strechy nad hlavou, alebo na svoj pokus doplatí iným spôsobom. Musíme počítať s tým, že ak bude rodič vzatý do väzby, z čoho bude rodina žiť?“

Slová v telefóne chladili ako kocky ľadu. Boli neodškriepiteľné. Nedalo sa namietat' a to ju znervóznilo. Bolo jej jasné, že ide do rizika a ohrozí aj samú seba. Nikto si nevie predstaviť, koľko okolností je v takomto prípade v hre a aká krehká je pôda pod jej nohami. Práve preto intuitívne kráčala pomaly, opatrne. Čo ak Peťa spanikári a svoje rozhodnutie stiahne, utečie, alebo sa zloží v tej zime na zem? Nemala žiadnu istotu, absolútne žiadnu. A žiadnu oporu. Ona bola tou skalou, na ktorú sa dievča spolieha. Predierali sa ťažkým vzduchom s myšlienkou, že všetko ostatné by bolo ťažšie, ako to, do čoho sa púšťajú v tejto chvíli. Snáď im okolnosti a ľudia, ktorých stretnú budú naklonení. Nemohla tušiť, že ju prefaceká jej vlastná nevyliciteľná naivita.

Čakali na lavici už vyše polhodinu, okolo chodili ľudia, ktorí im nevenovali žiadnu pozornosť. Bohvie, čo dôležité mali na práci. Zjavne najdôležitejšou bola ranná kávačka. Vrelo to v nej. Sedela vedľa dievčaťa, ktoré si toľko vytrpelo, ktoré dlho zbieralo odvahu, nikto netušil o jej vnútornom boji, o tom, koľkokrát prehrala a trpela, aby neublížila najbližším. A teraz toto! Nechajú ju tu čakať ako nejakého votrelca. Okatá ľahostajnosť sa dala krájať. Naozaj ich nikto nevidel, alebo len nechcel vidieť? Čo tam pri tej kávačke robia?

Nevydržala, postavila sa rozhodnutá zaklopať na prvé dvere. Neotvorili sa, ako inak. Každý mal zrazu obsadené. Nerušiť prosím. Ale však boli ohlásené, tak kde je ten niekto, kto ich prijme? Vie vôbec, čo to dievča prežíva? Pozrela na Peťu, ktorá sedela a pôsobila kľudným dojmom. Len ona si všimla, čo sa deje pod okuliarmi a dlhou ofinou. Cítila sa nahnevaná a zároveň bezmocná. Ochota a náklonnosť, ktorú očakávala sa jej vysmievali priamo do tváre. Ha! Akoby tých prekážok nebolo už dost'! Zrazu sa otvorili dvere vedľa, stál v nich postarší muž.

„Vy ste zo školy? Čakajte ešte, hneď vás zavoláme.“

Prečo dávajú týranému dieťaťu na dôverný rozhovor muža, keď tým hlavným tyranom v rodine je práve muž? Ako to má to dieťa zvládnuť? Myslí na to vôbec niekto z úradníkov? Dokedy budeme čakať? Kým si to dievča nerozmyslí? Prekážka pod menom strach sa zväčšovala každou minútou.

„Chcem im všetko povedať. Bojím sa...“ - ticho priznalo ustráchané dievča.

„Ja viem, budem tam s tebou, neboj.“ - upokojovala ju Darina.

Peťa našťastie nezaváhala. Ustrašená, uzímaná, ubolená, udupaná... A skúšaná. Na každom kroku. Pôsobila tak zvláštne odovzdane, už jej bolo všetko jedno, len nech to má za sebou. Prečo to toľko trvá, kým bude môcť hovoriť?

„Sadnite si.“

Za vrch stolom sedela žena s mužom. Otázky začala klásť pani za počítačom.

„Mama kričí keď neposlúchate?“

„Áno.“

„A čo by ti pomohlo, aby si sa cítila dobre?“

„Neviem.“

„Koľko máš súrodencov, máte detskú izbu?“

„Kde pracuje mama? Nepracuje? A otec?“

„Do ktorej triedy chodí tvoj brat?“

Čakala už len na to, či sa nespýta, koľko majú doma lyžičiek a vidličiek. Rozhovor sa fádnyimi otázkami ťahal už hodinu. Zazneli všetky nepodstatné otázky, na ktoré Peťa potichu a stručne odpovedala. Pri niektorých mlčala. Ak by tento rozhovor sledoval niekto z nezainteresovaných, vôbec by mu nenapadlo, že sa jedná o domáce násilie. Peťa strácala silu každou otázkou. Nebola schopná povedať nič viac, len odpovedala hlucho na to, čo sa jej pýtali.

To snáď nie, čo teraz? Až neskôr sa dozvedela, že je to typické správanie obeť domáceho násilia. Nie je schopná začať sama, povedať prečo tam prišla. Ona sa správa ako obeť v každej situácii. Obeť všetkých a všetkého. Pasívna, bezbranná obeť, naučená na svoju bezmocnosť.

Darina to už nevydržala, nech to stojí, čo to stojí, musia sa pohnúť vpred!

„Peti, povedz tete od čoho máš tie modriny.“ - povzbudzovala ju.

„Zbil ma.“

„Kto? Otec či mama?“ - pýtala sa, bez akéhokoľvek náznaku súcitu, pani za stolom.

„Otec.“

„Prečo? Čo si urobila?“ - položila otázku bez toho aby zdvihla zrak od klávesnice počítača.

„Myslel si, že som mu ukradla peniaze z kabáta.“

„Už ťa niekedy zbil?“

„Áno, aj mama.“

„Často?“

Peťa sklopila zrak a zvalila sa do náručia pani učiteľky. Nahlas sa rozplakala.

Pani konečne zdvihla hlavu od počítača a ráznym hlasom povedala, že situácia je na podanie trestného oznámenia na polícii. So všetkými dôsledkami, ktoré k tomu patria.

„Chcem ísť na políciu! Všetko poviem!“ - vzlykala, ale jej odhodlanie nikdy nebolo väčšie.

Vysilená Peťa nezaváhala ani na sekundu. Bolo jej jedno, čo ju čaká, cítila, že nespí, kým nedôjde na koniec cesty, kým ešte vládze. Odkryla si vlasy z tváre. Zaslezené okuliare sa leskli, bolo vidieť ako namáhavo dýcha, ako sa snaží udržať pokope, ako bojuje sama so sebou.

„To dievča melie z posledného, choďte s ňou prosím. Kolega príde za vami.“

Vrátili sa naspäť na chodbu, kde v objatí čakali na to, čo bude nasledovať. Darina, dobre si vedomá toho, že tu už žiadne milé slová nepomôžu, silno ale s citom matky, pritísila si dievča k hrudi a upokojujúco ju hladila po vlasoch.

„Služobným autom vás nemôžem vziať. Stretneme sa na polícii.“ - skonštatoval úradník sucho a bez jediného pohľadu na dievča odišiel.

Ďalšia facka naivne očakávanej náklonnosti. Ha! Ako z filmu. Prečo, prečo nemohol zobrať aspoň ju? Videl vôbec ako je oblečená, že má ledva niečo na sebe? V tej chvíli bolo jasné, že slovo empatia sa stratilo zo sveta a je zbytočné ho niekde hľadať.

„Poď, ideme, aspoň si cestou kúpime langoš.“ - snažila sa Darina nájsť niečo pozitívne na každej situácii.

Keď sa Peťa začala smiať na huncútovi kečupovi, čo jej stekal po svetri, pozerala na ňu opäť ako na zjavenie. Je to dobré, či nie, že vtipkuje? Bolo jej jasné, že všemožným spôsobom chráni samú seba pred obrovským tlakom. Akoby tušila, čo ju čaká.

Mlyny

Opäť studená lavica, opäť nekonečné čakanie, opäť samá ľahostajnosť všade navôkol. Úradník nikde. Začala si zvykať na povinný folklór, akoby bol predpísaný na každom úrade. Bol? Kým vlastne? Kde sa berie tá mrazivá odmeranosť ľudí, keď hľadia zoči-voči obeť, ktorá za nič nemôže? Kam sa to každý snaží skryť? Pred čím vlastne? Pred vlastnou neistotou, pred vlastnou zbabelosťou, pred vlastným otáľaním zasiahnuť, keď sa deje nepravosť slabším. Pripadala si tak osamotená, tak opustená v tomto boji, že to bolo až neskutočné, že sa nenašiel nikto, kto by ju podporil. Bola na všetko sama.

Intuitívne sa vystrela. Nikto si nevie predstaviť, kde naberie tú vnútornú silu, aby teraz neutiekla. Aj tak niet kam. Nebol čas uhýbať, podvoliť sa ustrašeným myšlienkam, čo keď si na ňu Petin otec niekde počká. O agresivite rodičov jej žiakov vedela svoje. Pozrela sa hore. Či tam predsa len neuvidí niečo, čo jej kryje chrbát, čo za ňou stojí, čo ju vedie a chráni, ale nenašla tam absolútne nič. Jej oči sledovali čiernosivý plaťon polorozpadnutej budovy policajnej stanice, a jej pohľad pomaly padal na hnedé, kovové mreže. Kým neprišla ona.

Mohla mať skoro dva metre. Vysoká, štíhla, mladá žena. Prišla do práce len kvôli nim. Za ňou cupital lenivý, nechotný úradník zo sociálky. Železná brána sa otvorila, aby umocnila pocit

stiesnenosti. Ako pre zločincov. Prešli až na druhé poschodie. Za okamih sa ocitli v klasickej kancelárii.

„Prosím, budeme tu mať súkromie? Ide o chúlостivé, dôverné informácie.“ - chcela sa Darina uistiť, že urobia všetko preto, aby vypočutie prebehlo v čo najpokojnejšej atmosfére.

„To je v poriadku, to je len kolegyňa.“

Ako na stanici. Kolegyňa, otvorené dvere, telefonujúci muž. Už to nemôže byť ťažšie. Vystrašená Peťa sa oprela o ňu ako zvieru, pripravené na porážku.

„Sadnite si.“ - ukázala prstom na obvyklé miesto.

Peťa sa posadila na stoličku oproti stolu. Úradník sa posadil k oknu. Darine ostala stolička pri dverách. Márne hľadala vešiak na kabát, či priestor pre tašku. Sadla si teda tak ako bola, v kabáte. Tašku zovrela do náručia. Rozbehol sa ten istý kolotoč otázok s tým rozdielom, že trval dve hodiny. Tie isté nepriame otázky o všeličom možnom. Počula, ako ju podlamujú tie isté tiché, jednoslovné Petine odpovede. Chcelo sa jej kričať, celé jej vnútro sa búrilo tejto tupej rutine, ktorej bolo úplne, ale úplne jedno, že dokatuje už aj tak zranenú psychiku dievčaťa. Ak sa tieto otázky opäť niekto niekde opýta, postaví sa a zbije ho, to vedela presne.

Malý plastikový pohárik s vodou dostala len Peťa. Nenapila sa, nedokázala to.

„Kedy chodí tvoj otec z práce? Čo robí mama? Do ktorej triedy chodí tvoj brat? Máš nejaké konto, ktoré ti založili rodičia? Dávajú ti rodičia desiatu? Máš obedy v škole?“

Bolo to márne. Pochopila, že to čo jej hovorila po ceste s langošom Peťa vôbec nevnímala. Snažila sa jej dohovoriť, aby skrátila celú tortúru a prešla hneď k podstate, nech to majú čím skôr za sebou. Dostali sa však do tej istej pasce totálnej bezmocnosti. Rozhovor sa niesol v nevinnom, nič nehovoriacom duchu o faktoch a fungovaní v rodine. Ani len náznak problému. Aj keď jej bolo jasné, že opisovanie priestoru domu v nej musel evokovať všetky kritické situácie. A nanovo ju stresovať.

Pritiahla si stoličku a jemne ju chytila za ruku.

“Povedz čo ťa trápi Peťa, neboj sa, budem tu s tebou.“ - dodávala jej odvahu prejsť rovno k veci.

„Dobre.“ - dievča odovzdané prikývlo.

Konečne pokročili ďalej.

„Kde máš modriny?“

„Na ruke a na chrbte, aj na nohe.“ - pomaly si vyťahovala rukáv bundy.

„Od čoho to máš?“

„Mama ma chytila silno za ruku a udrela.“

„Čím?“

„Palicou.“

„Akou palicou?“

„Takou, máme ju doma na skrini. Je to drevená palica, na konci je železo.“

„Aké železo?“

„Neviem, je železná.“

„Ako dlhá je tá palica?“

„Neviem, nie moc.“

„Komu patrí?“

„Mame a otcovi.“

„Načo ju používajú?“

„Na rôzne veci.“

„Koľkokrát ťa s ňou zbili? Koľko krát otec? Koľko krát mama? Prečo ťa zbila? Čo si urobila? Čo robili tvoji súrodenci? ...“

Otázky bez konca. Bez najmenej ohľaduplnosti voči ubitej duši dieťaťa. A Peťa tak aj odpovedala, ako bezduchý stroj. Opísala mučiaci nástroj bez jediného zachvenia v hlase. Nikto nemal zľutovanie, nikto nenamietal, všetci robili svoju prácu. Príslušníčka sa pýtala, kolegyňa zapisovala, druhá kolegyňa vybavovala stránky, úradník sa nudil a hojdal na stoličke. Občas zazvonil telefón. Do miestnosti vstúpil muž s fotoaparátom. Úradník sa postavil a odišiel na toaletu.

„Tu sa postav, k tejto stene, urobíme pár záberov modrín. Vyzleč sa.“

Vyzliekala sa a obliekala štyrikrát. Až na štvrtýkrát sa podarilo seržantke urobiť tú dokonalú fotku. Po každom pokuse vyšla z miestnosti, z otvorených dverí, aby sa poradila s mladým príslušníkom.

„Nie, nie je to dobré, treba to zopakovať. Potrebujeme to viac priblížiť.“

Nechápala, čo približovali. No zjavne sledovali len svoj cieľ. Zazrela, ako sa Peťa chúlí do svojej ofiny a bezbranne čaká na pokyn, kedy sa má zase vyzliecť. Nedalo jej, musela tú otázku položiť.

„Koľko takýchto prípadov domáceho násillia riešite prosím?“

„Dieťa je prvé, ešte sme nemali takýto prípad, len ženy.“

Bolo to jasné. Nemali ani tušenia, čo to dievča prežíva. Akú traumu si odtiaľ odnesie.

„Môžeš sa obliecť.“

„Budeme potrebovať potvrdenie od lekára. Choďte tam a obratom nám prineste správu. Potrebujeme tiež správu zo školy.“

„Dostaneme do školy zápis z tohto výsluchu?“

„Nie.“

Seržantka sa otočila s celým spisom na úradníka s neprítomným pohľadom. Natiahol ruku a vzal spis. Stihol ešte zažartovať s kolegyňou na vedľajšej stoličke a bez pozdravu odišiel.

Pocítila strašnú únavu a bolesť v krížoch. Po troch hodinách výsluchov, bez vody, či možnosti ísť na toaletu, bez nároku na obed ich niekto posielal na ďalší výsluch k lekárovi.

„Prepáčte, potrebujem na toaletu a na obed. K lekárovi zijdeme poobede, správu vám doručíme neskôr.“ - navrhla asertívne.

„V poriadku.“ - zaznela suchá odpoveď.

Peťa vonku ožila. Dokázala to. Celou cestou opakovala, ako sa teší, jej utrpenie končí. Vo veľkých okuliaroch sa jej odrážalo slnečné svetlo a ofinu rozfúkal vietor.

„Ideme ešte raz pozrieť huncúta kečupa?“

„Áno. ha, ha.“

Čakáreň u pani doktorky vyzerala ako rozprávková sieň oproti tým dvom predchádzajúcim. Na stene veselé obrazy, na zemi koberec, stoličky s mäkkým sedadlom. Kvety na malom stolíku obkolesené spústou reklamných letákov.

„Čo sa stalo Peťka, s čím prichádzaš?“

„Otec ma zbil kovovou tyčou.“ - tentokrát začala hneď do živého.

Prekvapila tým každého a asi aj samú seba. No bolo vidieť, že ten najťažší boj už vyhrala. Návšteva u lekárky sa jej zdala nepotrebná, chcela čím skôr odísť. Po 15 minútach sa s úsmevom rozlúčili. Taký „normálny“, obyčajný deň v škole. - hovorila si Darina. Po príchode do školy sa posadila k stolu a vytočila číslo na psychiatra. Nikdy sa nekončiacie „turné“ pokračovalo ďalej.

„Ozveme sa Vám ihneď ako budeme pre Vás mať voľný termín.“ - prísľub, po ktorom už nenasledovalo žiadne pokračovanie. Našťastie. Čo je to za logiku kŕmiť dieťa tabletkami, načo, aby lepšie zvládlo bitku palicou? Alebo aby už necítilo vôbec nič? Nedávalo to zmysel.

Nádej

Tej noci spala Darina ako na ihlách. Prevaľovala sa v posteli asi do pol jednej kým konečne zaspala. Jej spánok však netrval dlho. Po necelej hodine sa strhla zo sna a opretá o stenu, snažila sa upokojiť svoj dych. Pramienky studeného potu naznačovali, že to rozhodne nebol príjemný sen. Preľaknutá Darina pribehla k oknu a

od neho bežala ku dverám bytu. Lapala po kľúčke, aby sa presvedčila, že je zamknuté, že je sama a je v poriadku. Len pred chvíľkou sa ju Petin otec pokúsil zabiť kuchynským nožom. No a čo, že to bol iba sen? Strach, ktorý cítila, bol predsa skutočný! Zaspať po takom „zážitku“ nebolo vôbec jednoduché. Stále mala pred očami temnú rozzúrenú postavu s nožom v ruke a zlatou retiazkou, ktorá sa leskla vo svetle nočnej lampy. Nevedela sa dočkať rána. Myslela na Peťu. Snáď je v poriadku. Určite je v poriadku. Inak by jej predsa zavolala. Ale mohli jej zobrať telefón, alebo... V mysli mala obrazy asi tisíc možných i nemožných vecí, ktoré sa jej mohli stať. Nikdy predtým nezažila takýto nepokoj vo svojom vnútri. Nervózne hľadela na hodiny. Mala pocit, že ich ručičky sa vôbec nehýbu. Nakoniec pár minút pred štvrtou, fyzicky i psychicky vyčerpaná, zaspala.

Ráno sa s Peťou stretli na školskej chodbe. Vyzerala celkom dobre. Ihneď si ju zavolala nabok, aby zistila aká je situácia.

„Včera u nás bola polícia. Zobrala mamu na výsluch.“ - znela odpoveď na otázku ako sa cíti.

„A?“

„Nič, vrátila sa domov.“

„Si v poriadku, nespravila ti nič?“ - sklonila sa učiteľka a zvedavo si dievča obzerala.

„Nie. Bola zrazu divne milá.“

„A čo otec?“

„Nebol doma. Ale keď prišiel, pohádali sa.“

„Dúfam, že teba z toho vynechali.“

„Keď otec zdvihol na mňa ruku, priskočila k nemu mama a zadržala mu ju.“

„Povedala niečo?“ - pýtala sa Darina a pritom si uvedomila, že Peťu počúva s otvorenými ústami.

„Áno. Nerob nič, lebo nás zavrú! Toto mu povedala.“ - prvýkrát sa usmiala naozaj, prirodzene.

Zdvihla bradu, bolo vidieť jej rozžiarenú tvár. Potom sa opäť ukryla do vlasov a s jemným úsmevom odišla do triedy.